

Kumanoa virgato-decaisneana

Sydlig pärlbandsalg

Alger, Rödalg

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nationellt utdöd (RE)

Klass: Florideophyceae, **Ordning:** Batrachospermales, **Familj:** Batrachospermaceae, **Släkte:** Kumanoa, **Art:** *Kumanoa virgato-decaisneana* - sydlig pärlbandsalg (Sirodot) Entwisle, M.L.Vis, W.B.Chiaasson, Necchi & A.R.Sherwood **Synonymer:** *Batrachospermum virgato-decaisneanum* Sirodot, *Batrachospermum mikrogynae* Flint & Skuja

Kännetecken

Sydlig pärlbandsalg är sambyggare och måttligt slemmig, sladdrig och späd. Förgreningen är riklig och oregelbunden. Den bildar 2-8 cm långa gracila blågröna tofsar och påminner habituellt närmast om falska pärlbandsalger *Sirodotia*. Kransarna är 275-700 µm i diameter enligt Necchi Jr. & Vis (2012), men upp till 1800 µm enligt Blaženèiæ m.fl. (2002). Kransarna kan vara omvänt koniska, tunnformiga eller nästan klotrunda, är åtskilda i yngre partier men sammanflytande i de äldre delarna. Barktrådar är vanliga och täcker 2/3 av hela internoden. En del barktrådar är lika långa som kransgrenarna. Antal våningar av celler, som kan vara elliptiska, cylindriska eller äggformade, är per kransgren 6-12 (Necchi Junior & Vis 2012) respektive 11-29 (Blaženèiæ m.fl. 2002; de morfologiska avvikelserna i denna studie antyder dock att det kan röra sig om en annan art). Förekomsten av hår kan variera avsevärt. Internoder är 300-550 respektive 250-800 µm långa. Karpogonets grenar är mycket kortare än kransgrenarna, och det finns både raka och vridna grenar i samma tråd. Arten har en (undantagsvis två) kompakta, halvklotformiga karpoporofyter som är (80-)120-270(-370) µm i diameter och (70-)100-230(-285) µm höga, placerade centralt i varje krans (Necchi Jr. & Vis 2012, Israelson 1938). Enligt Blaženèiæ m.fl. (2002) förekommer en till fem karpoporofyter placerade i periferin. Trichogyn är oskaftat till obetydligt skaftat, klubblikt, cylindriskt, elliptiskt eller kort äggformat och är 6-10(-13) µm i diameter. De nästan raka karpogongrenarna och de kompakta karpoporofyterna, som är omgivna av höljetrådar, är de bästa skiljekaraktärer gentemot klotsporig pärlbandsalg *Kumanoa globospora*. Monosporangier är okända.

Utbredning och status

De två svenska lokalerna (med herbariebelägg) låg båda i Skåne. Den ena var Nöbbelövs mosse i Eslöv kommun, med exemplar insamlat 1832 av J.G. Agardh. Det andra exemplaret kom från ett kärr i Alnarp, Lomma kommun (på ruttande brygga) inlagt av Otto Nordstedt 1868. Båda lokalerna är utdikade. Sydlig pärlbandsalg är känd från ett flertal europeiska länder, med det senaste nyfyndet i Finland (P. Eloranta, muntl.), men den synes överallt vara sällsynt. Den har också rapporterats från Japan, Australien, Brasilien (subtropiska zonen) och Louisiana i USA. De flesta fyndplatserna ligger i den tempererade zonen.

Ekologi

Kalkberggrund eller åtminstone basisk miljö verkar vara en förutsättning för arten. Israelson (1938) uppger att den genomgående påträffats i stillastående vatten, som källor och kärrgröpar etc., samt att den ofta växer på mollusker. Sheath & Vis (1995) anger samma miljöer, men tillägger måttligt rinnande åar, och att den alltid förekommer i slättlandsmiljö. De nämner alkalina vatten med pH 8,0 och en konduktivitet på 280 µS cm⁻¹. Fyndet av Blaženèiæ m.fl. (2002) kommer från Banja-floden, vilket kanske(?) kan förklara att dessa exemplar var betydligt kraftigare än de Israelson (1938) och Sheath & Vis (1995) refererade till, men det kan inte uteslutas att fyndet från Bosnien och Hercegovina är felbestämt.

Hot

Eutrofiering respektive utdikning av kalkrika småvatten antas vara de största hoten mot eventuellt kvarvarande svenska exemplar.

Åtgärder

Arten bör eftersökas på lämpliga lokaler, t.ex. nyanlagda dammar i områden med basiska förhållanden.

Övrigt

Arten har en vid plastisitet vad gäller flera morfologiska karaktärer. Det fylogenetiska genträdet visar att arten inte står nära de andra arterna inom släktet som har obetydligt böjda eller svagt spiralformigt vridna karpogongrenar.

Litteratur

- Blaženèiæ, J., Cvijan, M., Vodenèarov, D. & Kirjakov, I. 2002. The genus *Batrachospermum* (Rhodophyta) in ex-Yugoslavija. *Algological Studies* 104: 97-107.
- Eloranta, P., Kwandrans, J. & Kusel-Fetzmann, E. 2011. Rhodophyceae and Phaeophyceae. *Freshwater flora of Central Europe*. Volume 7. Spectrum Akademischer Verlag, Heidelberg: [1]-155.
- Entwisle, T.J., Skinner, S., Lewis, S.H. & Foard, H.J. 2007. *Algae of Australia: Batrachospermales, Thoreaales, Odogoniales and Zygnemaceae*. ABRS, Canberra; CSIRO Publishing, Melbourne: 1-191.
- Israelson, G. 1938. Svenska batrachospermaceer i J. G. Agardhs algerbarium. *Botaniska Notiser* 91: 34-36.
- Israelson, G. 1942. The freshwater Florideae of Sweden. *Symbolae Botanicae Upsalienses* 6. 134 s.
- Knappe, J. & Huth, K. 2014. Rotalgen des Süßwassers in Deutschland und angrenzenden Gebieten. *Bibliotheca Phycologica* 118: 1-142.
- Necchi Junior, O. & Vis, M.L. 2012. Monograph of the genus *Kumanoa* (Rhodophyta, Batrachospermales). *Bibliotheca Phycologica* 116: 1-79.
- Sheath, R.G. & Vis, M.L. 1995. Distribution and systematics of *Batrachospermum* (Batrachospermales, Rhodophyta) in North America. 7. Section *Hybrida*. *Phycologia* 34(5): 431-438.
- Starmach, K. & Sieminska, J. 1977. Phaeophyta Rhodophyta. *Flora slodkowodna Polski*. PWN, Warszawa. 445 s.
- Wehr, J.D., Sheath, R.G. & Kociolek, P. 2015. *Freshwater algae of North America. Ecology and classification*. Academic Press, Amsterdam. 1050 s.
- Vis, M.L. & Entwisle, T.J. 2000. Insights into the phylogeny of the Batrachospermales (Rhodophyta) from *rbcL* sequence data of Australian taxa. *Journal of Phycology* 36: 1175-1182.

Författare

Roland Bengtsson 2005, rev. 2016. © ArtDatabanken, SLU 2016